

РЕШЕНИЕ

№ 504

гр. София, 17 октомври 2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, III НО, в публично заседание на двадесет и седми септември през две хиляди двадесет и четвърта година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: БЛАГА ИВАНОВА

ЧЛЕНОВЕ: МАЯ ЦОНЕВА

КРАСИМИРА МЕДАРОВА

при секретаря Невена Пелова
и в присъствието на прокурора Кирил Иванов
изслуша докладваното от
съдия ИВАНОВА касационно дело № 420 по описа за 2024 г.

Касационното производство е образувано по жалба на подсъдимия лице с неустановена самоличност, представящо се за Д. В. С., депозирана чрез защитата, по жалба на подсъдимия Г. Х. Х., подадена чрез защитник, и по жалби на подсъдимия А. С. Н., лично и чрез защитник, срещу решение на Софийски апелативен съд № 114 от 27.03.2023 г, по ВНОХД № 1024/22, с което е потвърдена присъда на Специализирания наказателен съд № 6 от 24.06.2022, по НОХД № 2925/21.

С първоинстанционната присъда е постановено следното:

Подсъдимият А. С. Н. е признат за виновен в това, че от неустановена дата през месец януари 2020 г. до 1.02.2021 г., в Република България, е участвал в организирана престъпна група с ръководител З. М. и участници: лице с неустановена самоличност, представящо се за Д. В. С., Г. Х. Х., А. С. Н. и Д. А., като групата е създадена с користна цел и с цел извършване на престъпления по чл. 354 а НК, с оглед на което и на основание чл. 321, ал. 3, т. 2 вр. ал. 2 и чл. 54 НК, е осъден на пет години и шест месеца „лишаване от свобода“, при „строг“ режим.

Същият подсъдим е признат за виновен в това, че на 1.02.2021 г. в [населено място], без надлежно разрешително е държал с цел разпространение високорисково наркотично вещество: хероин, с общо тегло 19 657, 63 гр, на обща стойност 1 769 186, 70 лв., като деянието е извършено в изпълнение на решение на организирана престъпна група, с оглед на което и на основание чл. 354 а, ал. 2, изр. 2, т. 1 вр. ал. 1 и чл. 54 НК, е осъден на шест години „лишаване от свобода“, при „строг“ режим, и глоба от 30 000 лв.

На основание чл. 23 НК, му е определено за изтърпяване едно най-тежко общо наказание: шест години „лишаване от свобода“, при „строг“ режим, със зачитане на предварителното задържане, и глоба от 30 000 лв.

Подсъдимият Г. Х. Х. е признат за виновен в това, че от неустановена дата през месец януари 2020 г до 1.02.2021 г., в Република България, е участвал в

организирана престъпна група с ръководител З. М. и участници: лице с неустановена самоличност, представящо се за Д. В. С., Г. Х. Х., А. С. Н. и Д. А., като групата е създадена с користна цел и с цел извършване на престъпления по чл. 354 а НК, с оглед на което и на основание чл. 321, ал. 3, т. 2 вр. ал. 2 и чл. 54 НК, е осъден на пет години и шест месеца „лишаване от свобода“, при „строг“ режим, със зачитане на предварителното задържане.

Подсъдимият лице с неустановена самоличност, представящо се за Д. В. С. е признат за виновен в това, че от неустановена дата през месец януари 2020 г. до 1.02.2021 г., в Република България, е участвал в организирана престъпна група с ръководител З. М. и участници: лице с неустановена самоличност, представящо се за Д. В. С., Г. Х. Х., А. С. Н. и Д. А., като групата е създадена с користна цел и с цел извършване на престъпления по чл. 354 а НК, с оглед на което и на основание чл. 321, ал. 3, т. 2 вр. ал. 2 и чл. 54 НК, е осъден на пет години и шест месеца „лишаване от свобода“, при „строг“ режим.

Същият подсъдим е признат за виновен в това, че на 1.02.2021 г. в [населено място], без надлежно разрешително е държал с цел разпространение високорисково наркотично вещество: хероин, с общо тегло 19 657, 63 гр, на обща стойност 1 769 186,70 лв., като деянието е извършено в изпълнение на решение на организирана престъпна група, с оглед на което и на основание чл. 354 а, ал. 2, изр. 2, т. 1 вр. ал. 1 и чл. 54 НК, е осъден на шест години „лишаване от свобода“, при „строг“ режим и глоба от 30 000 лв.

На основание чл. 23 НК, му е определено за изтърпяване едно най-тежко общо наказание: шест години „лишаване от свобода“, при „строг“ режим, със зачитане на предварителното задържане, и глоба от 30 000 лв.

С жалбите се релевираят всички касационни основания. Изтъкват се следните доводи: Събраните доказателства не дават основание да се направи извод, че е съществувала организирана престъпна група, за да се квалифицира деянието по чл. 321 НК. Липсват категорични доказателства, даващи основание и за осъждане по чл. 354 а НК. Наличните доказателства не подкрепят обвинителната теза и не формират основа за постановяване на осъдителна присъда и на решение, което я потвърждава. Съдът от първата инстанция е проявил предубеденост, което не е констатирано от въззивния съд. Израз на предубеденост е назначаването на служебни защитници и провеждането на множество съдебни заседания с тяхно участие в отсъствие на защитниците по пълномощие. Мотивите към присъдата са изготвени в противоречие с чл. 305, ал. 3 НПК, но това обстоятелство не е констатирано от контролния съд. Съдът механично е възпроизвел фактичката обстановка от обвинителния акт, в разрез със събраните доказателства, и по този начин е проявил предубеденост към обвинителната теза. Наличието на предубеденост на съда произтича и от обстоятелството, че са оставени без уважение доказателствени искания на защитата. Въззивният съд е игнорирал възраженията на защитата срещу допуснатите от първата инстанция съществени процесуални нарушения. Съдът е ползвал приобщените показания на св. Ф. от досъдебното производство, без да го изслуша в съдебно заседание, и така е препятствал възможността на защитата да му зададе въпроси. Осъдителната присъда е базирана на „тайни“ доказателства, изводими от показания на анонимни свидетели „служители под прикритие“. Не са положени усилия да бъде призован св. М., с което е отнета възможността на защитата да му зададе въпроси. Не е взето предвид обстоятелството, че подсъдимият Н. като водач на таксиметров автомобил не имал задължение да проверява багажа на пътниците, откъдето може да се направи извод, че не му е било известно съдържанието на превозвания товар. Допуснато е нарушение на материалния закон, тъй като не е налице

съставомерност на деянията по чл. 321 НК и по чл. 354 а НК. Наложено то наказание е явно несправедливо. Не са отчетени всички смекчаващи обстоятелства, даващи основание за налагане на по-леки наказания.

С жалбите се правят алтернативни искания: за оправдаване на подсъдимите, за връщане на делото за ново разглеждане или за намаляване на наложените наказания.

В съдебно заседание на ВКС защитата на подсъдимия Н. пледира за уважаване на жалбата.

Подсъдимият Н. моли да бъде оправдан.

Защитата на подсъдимия Х. пледира за уважаване на жалбата.

Подсъдимият Х. се присъединява към становището на защитника си.

Защитата на подсъдимия лице с неустановена самоличност, представящо се за Д. С., пледира за уважаване на жалбата.

Подсъдимият лице с неустановена самоличност, представящо се за Д. С., се присъединява към съображенията на своя защитник.

Представителят на ВП счита, че жалбите са неоснователни и следва да бъдат оставени без уважение.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и в пределите на своята компетентност, намери следното:

Релевираното основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК не е допуснато.

ВКС намира за неоснователен довода, че в първата инстанция делото е разгледано от незаконен състав. В тази насока, от значение е следното:

Съдебната практика е изяснила, че, за да се приеме наличие на предубеденост на съдебния състав, следва да са събрани доказателства, въз основа на които да се направи положителен извод, че у съдиите е била формирана предварителна позиция по изхода на делото, която е препятствала възможността им да се произнесат по вътрешно убеждение, основано на събраните доказателства и закона. В случая, доводът за наличие на предубеденост е мотивиран с обстоятелството, че съдът е осигурил резервни защитници, и при отсъствие на упълномощените такива, е давал ход на делото и е провеждал процесуални действия. При запознаване с материалите от съдебното производство пред първата инстанция се констатира, че съдът е имал основание да обезпечи участието на резервни защитници, за да спази изискването да разгледа делото в „разумен“ срок, визиран в чл. 22 НПК. Принципно е положението, че, когато съдът изпълнява свои процесуални задължения, действа в рамките на своята компетентност, в която хипотеза не може да бъде упрекнат нито пряко, нито косвено, че проявява предубеденост от изхода на делото. Ако се приеме противното становище, би се стигнало до абсурдна процесуална ситуация, която би обезсмислила ролята на съда като арбитър, упражняващ своите правомощия, за да реши правния спор. Не може да се счита, че съдът е нарушил изискването за независимост и безпристрастност, когато при осъдителна присъда, е изложил фактическа обстановка, съвпадаща с тази от обвинителния акт. Когато съдът е намерил, че обвинението е доказано по несъмнен начин, и е постановил осъдителна присъда, установените от него фактически положения са идентични с тези от обвинителния акт, послужили за формулиране на обвинението, предмет на наказателното производство. Съдебната практика е изяснила, че и в случаите, когато присъдата е неправилна, това обстоятелство не сочи на предубеденост на съда, който е формулирал вътрешното си убеждение въз основа на събраните доказателства и закона. Когато съдът е извел

неправилни фактически и правни изводи, те могат да бъдат поправени по реда на инстанционния контрол. Неоснователно се твърди, че отказът на съда да уважи доказателствени искания на защитата, е проява на предубеденост. Това е така, защото съдебният състав има задължение да събере само доказателствата, включени в предмета на доказване, съобразно повдигнатото обвинение, като съвкупността от доказателства не следва да надхвърля пределите на доказване. Когато се прави искане за събиране на доказателства, които не са относими към предмета на делото, или се отнасят до обстоятелства, които вече са изяснени, съдът разполага с правомощие да остави без уважение съответното искане, в която хипотеза не допуска процесуално нарушение. Неоснователно е становището, че САС е пропуснал да констатира, че първата инстанция е действала в незаконен състав (поради предубеденост на съда), както и това, че при разглеждане на делото са допуснати съществени процесуални нарушения. Това е така, защото след цялостна проверка на присъдата, при условията на чл. 314, ал. 1 НПК, контролният съд е установил, че съдът от първата инстанция не е проявил предубеденост, и е спазил процесуалните изисквания, гарантиращи законосъобразно провеждане на първоинстанционното производство. Не може да бъде споделено и възражението за допуснат порок при изготвяне на мотивите към осъдителната присъда, тъй като е верен изводът, че мотивите отговорят на законовите изисквания по чл. 305, ал. 3 НПК.

Що се отнася до наведените в касационните жалби възражения относно анализа на доказателствената съвкупност, ВКС намира за необходимо да отбележи, че оплакването за това, че изведените от съда фактически изводи, не съответстват на събраните доказателства, е относимо към основанието „необоснованост“, което не е касационно основание. Касационният съд не би могъл да подмени вътрешното убеждение на въззивния съд по релевантните факти, а единствено би могъл да провери дали при доказателствения анализ са спазени изискванията на чл. 14 НПК и правилата на формалната логика.

По настоящето дело, вътрешното убеждение на съда от въззивната инстанция е формирано при спазване на чл. 14 НПК и правилата на формалната логика. При анализа на доказателствата и средствата за тяхното установяване са спазени процесуалните правила, а събраната доказателствена съвкупност представлява надлежна основа за осъждане на подсъдимите, поради което въззивната инстанция е имала основание да потвърди осъдителната присъда. Осъждането на подсъдимите почива на неразривно единство от „тайни“ и „явни“ доказателства, които заедно покриват критериите по чл. 303, ал. 1 и 2 НПК. Показанията на свидетелите, „служители под прикритие“, кореспондират на редица други свидетелски показания на „явни“ свидетели, каквито са показанията на св. Д. М., на св. Г., св. С., св. К., св. Т., св. Ж., св. А., св. З., св. Ш., св. Г., св. П.. В подкрепа на обвинителната теза са и писмените доказателствени средства, веществените доказателства, експертните заключения. Св. М. не се е ползвал от правото си да откаже даване на показания в качеството си на дипломатически служител на Посолството на САЩ, изводимо от чл. 31, т. 2 от Виенската конвенция за дипломатическите отношения. На досъдебната фаза е разпитан пред съдия с участието на обвиняемите и техните защитници. В съдебната фаза е бил редовно призован, но не се е явил, а Посолството на САЩ не е предоставило данни за актуалното му местонахождение. При това положение, съдът е разполагал с правомощие да прочете показанията му от досъдебното производство, дадени пред съдия, тоест, показанията му са валидно приобщени и могат да се ползват при извеждане на изводите по релевантните факти. Съдът е имал основание да приобщи показанията на св. Ф., дадени пред съдия, тъй като е установил, че

свидетелят живее извън страната на неизвестен адрес. Вярно е, че защитниците не са имали възможност да му задават въпроси (по време на разпита на досъдебната фаза не е имало привлечени към наказателна отговорност лица), но това се дължи на обективни причини, стоящи извън волята на съда, в която хипотеза не е мислимо процесуално нарушение. Правилно е становището, че за наличието на организирана престъпна група, изводи могат да бъдат направени, като се съобразят действията на подсъдимите на датите: 18.09.2020 г., 18.01.2021 г. и 27.01.2021 г., когато тяхната комуникация е била насочена към извършване на престъпление по чл. 354 а НК. Кулминацията на тяхната активност е осъществена на 1.02.2021 г., когато жалбоподателите са задържани от полицията, а инкриминираното количество наркотично вещество е намерено и иззето. Не може да бъде споделен довода, че подсъдимият Н. като таксиметров шофьор не е знаел за съдържанието на превозвания багаж. В тази насока, от значение е неговото поведение на 18.09.2020 г., когато се е срещнал с подсъдимия Х., движейки се пеша, от когото е получил плик, съдържащ 28 000 евро. Установено е, че тези парични средства са били предназначени за заплащане на сделка с наркотични вещества, осъществена на сръбска територия. Следователно, изводите за съставомерност от субективна страна по отношение на подсъдимия Н. са правилно изведени, въз основа на доказателствата за предходните му отношения с останалите подсъдими, и за ролята му на главно действащо лице при предаване на инкриминираното наркотично вещество на ръководителя на групата М.

С оглед на изложеното, ВКС намери, че не е допуснато нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК, поради което не се поражда процесуална необходимост от отмяна на решението и връщане на делото за ново разглеждане, а искането в тази насока не може да бъде уважено.

Не е допуснато и нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 1 НПК.

При правилно установените релевантни факти, сочещи на съвкупност от престъпления: по чл. 321, ал. 3, т. 2 вр. ал. 2 НК и по 354 а, ал. 2, изр. 2, т. 1 вр. ал. 1 НК, каквато правна квалификация е възприета по делото, материалният закон е приложен правилно. Не може да бъде уважено искането на подсъдимите за тяхното оправдаване от настоящата инстанция, тъй като това би било възможно само в хипотезата на чл. 354, ал. 1, т. 2 вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК, която, в случая, не е налице.

Не е допусната и явна несправедливост на наложените наказания.

Съдът е отчетел съвкупността от смекчаващи и отегчаващи обстоятелства и е определил наказанието при условията на чл. 54 НК, като е съобразил и целите по чл. 36 НК. Обстоятелствата, имащи характер на смекчаващи такива, са взети предвид от съда при преценката за справедливостта на наказанието. Настоящата инстанция не споделя становището, че липсата на критичност на дееца към деянието е отегчаващо обстоятелство, поради което, в тази част, съображенията на съда са неправилни. Изложеното обаче не се отразява на правилността на крайните изводи относно справедливостта на наказанията, тъй като становището за вида и размера на наказанията на всеки от подсъдимите е правилно и се възприема от настоящата инстанция. Съобразена е и завишената степен на обществена опасност на инкриминираните деяния, която произтича от реалното настъпване на вредни последици, касаещи живота и здравето на лицата, сред които се разпространяват наркотични вещества. С оглед на изложеното, настоящата инстанция споделя становището на въззивния съд, че наложените наказания съответстват на специфичната съвкупност от смекчаващи и отегчаващи обстоятелства и на целите по чл. 36 НК, тоест, се явяват справедливи по смисъла на чл. 348, ал. 5 НПК, а искането за тяхното смекчаване не може да бъде удовлетворено.

По тези съображения, ВКС намери, че жалбите са неоснователни и следва да бъдат оставени без уважение.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 НПК, ВКС, III НО,

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ в СИЛА решение на Софийски апелативен съд № 114 от 27.03.2023 г., по ВНОХД № 1024/22.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: